Rimaszombat, 1887. november 13. 46. szám. Nyolczadik évfolyam

Szerkesztőségi iroda:
R.-Szombat, Losonczi-uteza 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési dij:
Egész évre . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R.-szombat, Losonczi-uteza 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési dij:
Egy négyhasábos petitsor térfogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdij: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:
Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczi-utcza 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legczélszerűbben posta-utalvány utján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Még egyszer a munka!

— Feleletül a mult szám vezérezikkére —

Elismerésemet fejezem ki legelőször is. Az anyagiság eme rút korszakában, a jégsarki hidegség közepette, de mindenek felett a vallás iránti csökönyös közöny megdöbbentő áramlata mellett, valóban ritkaság az olyan czikk, mint a Tomcsányi L. uré, a mely a vallás melegével áthatva, s fényével bearanyozva van,

De a mily tiszteletreméltó a vallásos érzés a neki engedett határokig, ép oly visszariasztó és nevetséges a korlátokon tulcsapongva. Emlékezzünk csak az inquisitió szörnyüségeire, a flagellansok kinjaira, a remeték önsanyargató műveleteire, vagy nézzük meg csak most a rajongó brahmanista önokozta fájdalmait, a férje után tüzbe ugró hindu nőt, — nemde mindez egy visszariasztó képet nyujt, pedig alapja a vallásos érzés. — Avagy a harangok vihar alatti félreverése, azok a phantastikus ugrások, miket hajdan Kybele papjai, s manapság is némely müveletlenebb törzsek, istenük tiszteletére véghezvisznek, nemde nevetséges jelenetekre szolgáltatnak alkalmat? Pedig lám, azoknak alapja is a vallásos érzés. — A tulzás tehát, még a különben legszentebb érzés, a vallásos érzés nyilatkozataiban is, mindenkor helytelenitendő.

Épen mert ez igy van, helytelenitenem kell fentnevezett czikkirónak a munka eredete és jelentőségéről való, hogy ugy mondjam merev keresztény-chauvinistikus felfogását. — Tiltakozom az ellen a klassikus ó-kor nevében. — Tiltakozom, mert a munka ép oly magas polczra helyeztetett akkor, mint ma, s ismerve az ó-kor nagy alkotásait, tagadnom kell azt, „hogy a pogány világban a kezdetlegességnél tovább soha és sehol sem emelkedett a munka.“

Ne hunyjunk csak szemet mindazok előtt, a mi Krisztusi fénynyel nincs behintve, s azonnal látni fogjuk a munkában verejtékező alakokat, s az óriási sikert, mit fáradozásaikkal elértek. Az ó-kor tanulmányozása, s hangyaszorgalmu népének századokat tul élt müalkotásai, a legeklatansabb czáfolat ama merész állitásra, hogy a kereszténység létrejöveteleig átok volt az emberi munkán. Az átok nem olyan szép és megkapó alakban jelenik meg, mint a milyet mutatnak, a munka örökké diszlő eredményei gyanánt, Hellász és Róma klasszikus emlékei. — Nem az átok, az áldás angyala lebegett az ó-kor tikkadt munkásai felett is, s a szivárványból alkotott égi betükből mindenkor ezen megnyugtató sort olvasá le az emberiség: ora et labora, dabit tibi deus omnia bona!

Igenis! Athén gyermekei, az egyptomi óriási arányu emlékek, Ninive és Babylon napfényre került épitményei a fáradtságos munkának mind megannyi évezredes apotheozisa. A kereszténység? Oh az már tág munkakört talált a testi és szellemi élet terén egyaránt. — S mit tettek a keresztények az első századokban? Romboltak, de nem épitettek, rombolták azt, ami pogány volt, de önkezükkel s öneszükkel nem voltak többé képesek olyanokat létrehozni. Ez tény. A történelem a tanuságom. Az első keresztények az égiek keresésével voltak elfoglalva, s chiliastikus ábrándokkal tépelődtek, s a dolog másodrendü volt előttük, — s igy a kereszténység kezdetén nem haladást, de visszaesést látunk a munka mezején. Az egész középkoron át megközelitőleg sem tudta a kereszténység az ó-kori munka és művészet sikereit elérni. Ezt sem én mondom, hanem az én vezérem Clio.

Ma? Igaz, a munka, az ipar óriási fejlettségnek örvend, mert a kor, mely az embereket, mint áramlat viszi magával, ez irányban halad. S hogy a keresztény elv, mely a becsületes munka jutalmát hirdeti, jótékony erjesztő anyag, azt bün volna be nem ismernünk. — Egy dolog azonban a mai munkásvilágban felettébb aggaszt. És ez az, hogy a munkával — a testi munkát értem — a munkás nép igényei és követelései nincsenek arányban. Mi zug, forrong Belgiumba? Miért üvöltenek a charleroii durva munkások? Ime az annyira magasztalt munka tulzása. És ez ma történik. A csendes munkásságot hirdető keresztény elv nem képes a feldühödt szenvedély kitörését meggátolni.

Nem folytatom tovább. Czélom az volt, hogy Tomcsányinak az ó-kort ignoráló nagy mondásait kellő értékökre leszállitsam. — Nem az Antikrisztus szellemében irtam e sorokat, mert hiszen én is lelkem egész hevével csüggök az én Uramon, a Jézus-Krisztuson, de irtam az igazság, a történeti hüség érdekében, a classikus kor iránti elfogulatlan lelkesedéssel.

Figyelmen kivül hagyom a czikk erős felekezetiességét, — hiszen miért kezdenék meddő és odiosus vitát? Egy szembeszökő ellentétet azonban nem hagyhatok emlités nélkül. — Czikkiró panegerysist ir a munka mellett, s minden dicsőséget a katholikusokra hárit. Avagy ismeri-e az angol népet, mely az anyagi munkásság és ipar-, és a németet, mely a szellemi művelődés mezején elől lobogtatja a zászlót? Pedig azok protestansok!

Ennyit láttam jónak megjegyezni. Scripsi et salvavi amimam meam.

Classicus.

Tanügy.

Egy üdvös határozat.

Megyénk közigazgatási bizottságának folyó évi 930. szám alatt kiadott — s e lap közelebbi számában is közzétett — rendeletére vonatkozólag a „Rozsnyói Hiradó“ „illetékes helyről“ az alábbi figyelemre méltó felszólitást közli:

„A megyei közigazgatási bizottságnak ezen rendelete üdvös, de annak végrehajtása sok nehézségbe ütközik, annak végrehajtó közegei, önmaguk, ennek teljes mérvben eleget nem tehetnek és pedig azon okból nem, mert pusztákon, majorságokban, kin a legelőkön, tehén, juh, lud, sertés őrzésénél iskolaköteles gyermekeket látunk, kik az iskolát csak hirből ismerik; az iparos tanonczoknak — mesterök felfogásaként — országos vásárokrai elvitele égetőbb kérdés, mint a tanoncz müveltségének, szellemi ismeretkörének gyarapitása. Cselédet tartó gazda, azért tartja cselédjét, hogy

TÁRCZA.

A hir szava.

Azt suttogják, azt beszélik:
— Nem tudom, hogy igaz-e? —
Hogy a tél szezonja nálunk
Vigság közt fog telni le.

Konczertozást konczert követ,
Thea-estélyt tombola,
Felolvasást mü- szavallás,
Társas estélyt vacsora.

Színész nélkül szinház is lesz;
Persa büvész elmarad,
Néger quintett nem fog zengni
Csábos német dalokat.

Ez utóbbit jó dalárdánk
Fogja kárpótolni majd:
Zengve búsan, zengve vigan
Magyar szív alkatta dalt.

Az előbbit: a szinházat,
Az ifjuság rendezi,
Tömve lesz — oly nemes a czél —
Senki tán meg nem veti?!

Bál után, bál lesz busásan,
A mely lány ott megjelen,
Biztos, mint kétszer kettő négy:
Főkötő alá megyen.

A sok közül, mit én tudom,
Hogy mi lesz még és mi nem;
De hogy most-e? ezt a kérdést
Biz' én meg nem — fejthetem.

Gömöri Dongó.

Tizennégy magyar iró.*)

Az ódivatu, feledésbe ment, sőt nálunk talán meg sem is igen honosodott Almanach czim alatt, egy rendkivül diszes kiállitásu kötet jelent meg, mely kétségkivül egyike lesz a karácsonyi könyvpiacz legérdekesebb és legkeresettebb termékeinek. Az „Auróra“ korára, a mai magyar irodalom szárny-bontogatásának ez igazi hajnalára, gondolunk önkénytelenül is, midőn kezünkbe vesszük és lapozzuk e könyvet, mely tizennégy legkiválóbb magyar prózairót egyesit magában — arra a korra, melyben az irók vállvetve álltak össze, hogy egy-egy kötetnek a benne foglalt nevek és müvek sokaságával szerezzenek népszerüséget s rászoktassák közönségünket az önálló müvek olvasására is. Ha van, — és kétségkivül van, mert sokan és ismételten mondogatják, — jogosultsága a panasznak, hogy a magyar irók müvei nem kelendők, ez a panasz az előttünk levő kötetre aligha fog megállani, nemcsak azért, mert kissé talán tulzott is a vád, melylyel közönségünket az irodalom terméke iránt való egykedvüségéért illetik, hanem azért is, mert e kötetben egyszerre és együtt tizennégy iró lép sorompóba, annyi jelességet, fényes irói tulajdonokat hozva magokkal, hogy bizonyára megtörnék a jeges közönyt, ha csakugyan meg volna is.

Tizennégy magyar iró! Egy fényes sorozat, mely Jókaival kezdődik és Mikszáth Kálmánnal végződik. Nem mintha Mikszáth, ez a pompás elbeszélő, érdem szerint jutott volna utolsónak a sorozatba. Csak szerénységből került ő oda; tuniillik mivel hogy ő szerkesztette az Almanachot. Egyébként eszünkbe sem jut, hogy érdem sorozatnak tikintsük azt a rendet, melyben a tizennégy iró egyegy elbeszélése, vagy rajza a kötetben egymás után következik. Együtt van itt vegyesen az irodalom öregje, ifja, régi gárdája és fiatal nemzedéke, s bizony lehetetlen volna őket osztályozni, hogy ki mint sorakozik a másik után. Egyik darab csinosabb és szebb a másiknál, s még válogatni is nehéz lenne bennök. Nincs alja; csupa „eleje“ valamennyi.

A sorozatot, mint emlitők, Jókai Mór nyitja meg „Barak Hageb asszonyai“ czimü történeti elbeszélésével, egyikével azoknak az utánozhatatlan báju keleti gyöngyöknek, melyek a koszorus költőnek bizonyára legsikerültebb alkotásai. Mindjárt utánna Beniczkyné-Bajza Lenke következik „A szellő és rózsalevél“ czimü, megkapó allegóriába foglalt kedves elbeszéléssel, irói tehetségének egy egészen uj oldalát csillogtatva meg szemünk előtt. Sebők Zsigmond, az uj nemzedék egyik leghivatottabbja, mélabus történetkét beszél el szivhezszólóan „Egy pár gyerekről,“ egy élhetetlen apáról meg egy önfeláldozó anyáról. Vadnai Károly, a régi jeles, egy mély igazságot fejt ki tréfás alakban az emberi szivben égő „Örök láng“-ról, a melynek csak a neve örök, de végzete mulandóság. A régiek közül való még Kazár Emil, „Lovag-regény,“ Vértesi Arnold „Az asszony,“ Tolnai Lajos „Miért vettem el a feleségemet“ czimü elbeszéléseikkel, és Agai Adolf, a kitünő tollu tárczairó, egy kaczagtatóan megható rajzzal, melynek czimalakja: „A tudós pinczér.“ A fiatal nemzedékből itt találkozunk első sorban Petelei István nevével „A fehér galomb“ czimü kedves falusi elbeszélés alatt, Tóth Bélával („A dsinn“), Rákosi Viktorral („Fogságom története“), Hevesi Józseffel („Pál és Virginia“) és a naturalisztikus hajlamu Bródy Sándorral („Téli rege“), kinek munkái egyiránt emelik a kötet érdekét és értékét. „Az öreg gróf“ czimü rajzzal Mikszáth Kálmán zárja be a kötetet; voltakép kezdi is egy dévaj hangu, de megszivelni való előszóval, mely im itt következik:

Almanach!

Ugy hangzik, mintha a dédapját szólitaná valaki: Jó napot Almanach! Ni öreg apó, hol veszed itt magadat? Mi történt veled, hogy megint visszajöttél?

Ilyenforma riadalom lesz a könyvek közt a könyvkereskedések polczain, mikor e kötet megjelenik.

— Ejnye vén kópé! Hiszen te a mi legékesebb modern ruháinkba öltözöl. Honnan jössz? A temetőből?

— Még csufolódni mersz — kiált az Almanach egy két kötetes regényre. — Hát ti nem a temetőben vagytok itt?

— Mondasz valamit öreg — felt busan egy verskötet.

— Helyet kérek.

— Helyet? köztünk? Talán eltévesztetted az ajtót jó Almanach s egy antiquarius bolt helyett nyitottál közzénk?

— Egyenesen ide jöttem.

— Mit akarsz?

*) Almanach az 1838. évre. Egyetemes Regénytár II. évfolyam V. és VI. kötet, Singer és Wolfner kiadása, Budapest.

használt vegye, nem hogy az iskolába járassa. Ily helyt nem fogható felfogás következménye azon szomoru megdöbbentő jelenség, hogy hány 20—30 éves egyén van, ki irni olvasni nem tud, nevét nem képes leirni, a legegyszerübb olvasmány felett nem tud eligazodni. Elérkezett már az idő, hogy akinek a tanügy kezébe van letéve, birjon annyi érzékkel és erélylyel, hogy iskolai mulasztást senki ellenében el ne nézzen, meg ne türjön, jusson eszébe, hogy az ország szellemi és anyagi jóléte, emelkedése ellen vét, ha ez iránybani kötelmének kellő odaadással meg nem felel. Irni, olvasni nem tudó egyén az ősembertől csak is abba különbözik, hogy beszélni tud. A haza, egyház, társadalom s család iránti jogfogalma örökös homályba marad.

Lelkész, iskolaszékek tagjai, községi, városi és megyei képviselők s közigazgatási és birósági tagok munkálják saját hatáskörükben a tanügyi törvényrendelet felvirágzását, mezei kapitányok, erdőőrök, kerülők, erdészek 15 éven aluli gyermekeket vonják kérdőre, ha szept. 1-től julius elejéig az iskolai óra tartama alatt iskolai kötelmüknek nem tesznek eleget és iskolába nem járnak, az iskolaszéki elnöknek feljelentendők. A csendőrség is tegye figyelme tárgyává a kint csavargó, elzüllésnek kitett gyermekeket, ha ezeknek kellő gondozójuk nincsen, ezek mellé a hatóság részéről gyám rendelendő, ki a gyermek iskolába járásáért felelős leend.

Minden szüle, gyám, gazda, iparos, vegye fontolóra, hogy a mikor a tankötelezettség teljesitése bekövetkezik, a tankötelés gyermek feletti rendelkezési joga megszünt, nincs hatalmába, nem áll jogában a gyermeket az iskolától elvonni, és ha ezt mégis teszi, a közoktatási törvény elleni nyilt merénylet elkövetésén felül, a szegény védtelen gyermeket érzékenyen megkárositja, jövő boldogságát aláássa, szellemi ismeretkörét megcsonkitja s a gyermekre nézve oly sokszor helyrepótolhatatlan kárt, hátrányt idéz elő; minden egyes iskolai órának megszabott tananyaga van, melyet, ha a gyermek el nem sajátit, ismeretköre hiányos, nehézkes, legtöbbnyire kipótolhatatlan marad.

Ezen szempontokból az iskolai mulasztás a közoktatási törvény elleni nyilt megtámadást képez, ily egyén ellenében minden egyes iskolai mulasztásért, érzékeny birság kiszabandó, s az rajta végrehajtásilag megveendő, esetleg közmunka teljesitésére szoritandó.

A közoktatási törvény, a végrehajtó közegnek ügybuzgósága, müveltségi foka, jogi érzékétől nyer eleven erőt, életet, mely közegnek azonban szüksége van a müvelt közönség jelzett iránybani támogatásra, szives közremükődésére."

Engedje meg ama czikk irója, hogy — nem kevésbé „a tanügy érdekében" — midőn nézeteit általában magaménvá teszem, bátorkodom azokat kiegésziteni.

Mert ha kétségtelen is, hogy az érintett rendelet „végrehajtása sok nehézségbe ütközik", — de szintén olyan bizonyos, miszerint e nehézségek elháritása nem a végrehajtó közegek csekély számán, de a végrehajtást ellenőrző közegek erején törik meg. —

Ne méltóztassék félreérteni.

A végrehajtást ellenőrző közegek ereje — a szellemi részen tul — attól függ, hogy miként érvényesitheti felügyeletét azon körben, mely tevékenysége szinhelyéül kijelöltetett? mert ha e tér minden egyes pontján nem szerezhet közvetlen tapasztalatokat, akkor — szerény meggyőződésem szerint — „a mezei kapitányok, erdőőrök, kerülők, erdészek és csendőrség" összes ereje sem lesz képes a tankötelés gyermekekek nap-nap után iskolába szoritani. — Az iskoláztatás jó vagy legalább kielégitő sikerének legelső feltétele mindenesetre az, hogy tanonczok legyenek, de nem kevésbé fontos magának a tanitásnak miként je. S épen ennek szakszerü ellenőrzése az, melyre sokkal több sulyt helyezek, mint arra, hogy a falusi iskolák ugyszólva karhatalommal legyenek benépesitve, ami különben is, bármily jó szándéku legyen, nem kivihető.

Ennyit általánosságban szerény megjegyzésül.

A többire nézve czikkirónak tökéletes igaza van. Az elemi oktatás ügyének fejlődése falun — sőt a városi ipariskolákban is, elismerésre méltó csekély kivétellel — nagyon lassan halad, s leginkább azért, mert a tankötelés gyermekek, részint a szülők, gyámok csökönössége miatt, részint a községi előljárók lanyha felügyele mellett, az iskolától távol maradnak. — Már ez elszomoritó állapot ellen ugyan hasztalan ajánljuk „a szülők, gyámok, gazdák, iparosok" megfontolásába, hogy midőn gyermekeiket elvonják az iskolától, ugyanakkor nyilt merényletet követnek el a közoktatási törvény ellen.

E helyett ajánljuk inkább a törvény szigoru végrehajtását, mely, hogy a legtöbb helyen és pedig e megyében is, eddig mennyire gyöngén ment, azt a szóban lévő rendelet eléggé igazolja, levén reá csak azért szükség, mert a törvény — nagyjából — maradt a papiron.

Ami pedig a törvény végrehajtását illeti, megvallom, e körül kedvező eredményt csakis az arra hivatott hatósági közegek szigorától s a felügyelet mérvétől várok. A lelkészek, iskolaszékek tagjai, községi, városi és megyei képviselők, sőt maguk az iskola látogatók is legfeljebb csak erkölcsi befolyásukkal használnak az ügynek.

De hát épen itt van bökkenő. A községi előljárók nagyrésze vajmi keveset törődik a közoktatási törvény szabatos végrehajtásával, először azért, mivel potom 1—1 frt, évenkint legfeljebb kétszeri birságot szivesebben kifizet, sem hogy viszályba keveredjen falubeliejivel, — másodszor, mert iskolaszéki ülések — ha ugyan falun lehet ilyenekről szó — csak télen tartatván, nem esik nehezére bevárni, mig a gyerekeket a hó, fagy bekergeti a tanitókhoz.

Szó sincs róla, hogy a népoktatási törvény eme nagyon ősies kezelése csak azért lehető, mert az ellenőrzés maga sem olyan, aminőnek kellene lenni. — Nem, mert az ellenőrzés mai rendszere, még pedig országszerte, alapjában hibás, legfeljebb arra elég és jó, hogy a tanfelügyelők évről-évre összeállitsák a végére mehetetlen rovatos kimutatásokat annak kitudása végett, hogy hány iskolának hány növendéke van és hánynak kellene lenni?

Bármilyen hasznos legyen is az a „statistika" — egymagában ettől ugyan meg nem izmosodik a népnevelés ügye, — sőt tovább megyek, bármilyen szakavatott és ügybuzgó legyen a tanfelügyelő, — amilyennel most megyénk dicsekedik — ha irodai munkával halmoztatik el, — ha nem látogathatja meg a felügyelete alatti iskolákat — nálunk háromszázhuszonnyolczat — évenkint legalább egyszer, mivel az sem idejéből, sem uti átalányából ki nem telik: akkor bizony a közigazgatási bizottság üdvös határozata után sem javul a helyzet.

Mind ez azonban nem zárja ki, sőt épen szükségkép ebből következik, hogy — czikkiró szerint — a közoktatási törvény pontos végrehajtására a társadalom minden — magasabb czélokért is küzdeni képes és hivatott tagja — egy szivvel lélekkel törekedjék.

Az ehez vezető legrövidebb és legbiztosabb ut megjelölése — legalább most — nem lévén feladatom, befejezésül csupán azon meggyőződésemnek adok kifejezést, hogy ha a pénz és véradó behajtása körül jogosult és alkalmazható a szigor, — ugy a népnevelés, mint az állam erkölcsi és anyagi erejének tulajdonképeni alapja, nem kevesebb joggal követeli, hogy érette kormány és társadalom a megfelelő áldozatoktól vissza ne riadjon.

És ebben — leginkább hivatott — munkások lehetnének megyénk országgyülési képviselői.

Szántó Miklós.

— Azt, amit ti. Elakarok fogyni.

— Ne bolondozz apó. Mi azért vagyunk halhatatlanok, mert elfogyhatatlanok vagyunk.

— Ejh, nem tudtok semmit, ti tacskók. A ti kedvetekért jöttem, hogy megint összehozzam a publikumot. Elrontottátok. Mindenitek a maga szakállára dolgozott. Szerencsétlenek! Van is nektek olyan nagy szakállatok! De hogy is jutott eszetekbe ilyesmi, itt a küldöttségek, testületi parédák országában. Eljöttem hogy megmutassam a régi methodust.

— Halljuk! Halljuk!

— Mert lássátok, hogy egy forintot kilehessen vasalni a magyar olvasótól, oda nem elegendő egy iró, oda deputatio kell. Azért vagyunk mi most itt tizennégyen.

Es ezzel a diskurzussal, a mit a szegény türelmes felvágatlan nyelvü könyvekre kentem rá, körülbelül le van rajzolva a sorok közt a magyar irodalom szomoru helyzete.

Az irók nem produkálnak annyit, hogy mindenik egy könyvet adhasson ki évenkint. Ez a szellemi szegénység.

Az olvasók nem költenek annyit, hogy minden jóravaló könyv vevőkre számithasson. Ez az anyagi szegénység.

Tehát vissza kell menni a régire. Együtt adni ki minden irót s egy kalap alá gyüjteni minden vevőt

Ezért jelent meg könyvünk a negyvenes évek Almanachéjának képére szabva, csalogató mellékletével. Mintha mondaná elől a tizennégyes küldöttség szónoka: „Mi képviseljük itt a jelenkori magyar elbeszélő irodalmat, lássanak bennünket uraim szivesen, hiszen nem vagyunk egészen idegenek, mert a Kalendárium is velünk van!"

Ez volt a kiadó ötlete.

Szivesen engedtem ráirni nevemet a könyvre, melynek szerkesztésében már a dolgok természeténél fogva is alig lehetett valami részem, de tetszett nekem a gondolat, holtakat küldeni el, hogy az élőket ébresztgessék. Es látok abba némi hasznot, ha egy olvasó beugrik valamely kedvencz irója miatt s kénytelen aztán megismerkedni ennek a révén a többi tizenhárommal is.

Èredj hát gunyoló, szemrehányó könyv a nagy közönség közé, s hivd össze őket még egyszer az oltárhoz. Hátha neked is szót fogadnak, mint a régi jó öreg Almanachoknak.

Hirek és vegyesek.

Megyénk közigazgatási bizottsága rendes havi ülését holnap (hétfőn) d. e. fogja megtartani a megyeház e czélra használni szokott helyiségében.

Áthelyezés. A kir. főügyész a rimaszombati kir. ügyészség felügyelete alatti (rimaszombati) fogház felügyelőjét, Rátvay Jánost hason minőségben Ujvidékre tévén át, helyére, a megszüntetett pelsüczi fogház felügyelőjét, Lokcsánszky Endrét rendelte be.

A m. kir. államvasutak XII. (rimaszombati) osztály mérnökségénél, a pár hóval ezelőtt Beszterczebányára távozott Havas Ignácz helyét e napokban töltötte be az igazgatóság Szabó Jakab mérnök személyében.

Örömünnepély. A losonczi állami tanitóképző intézet derék igazgatójának, Szováthy Lajosnak tanitványai, barátai és tisztelői — tanári müködése 25-ik évfordulóját e hó 6-án ülték meg Losonczon. — A hozzánkérkezett tudósitás szerint ez ünnepély méltó kefejezése volt a közbecsülésben álló férfiu érdemeihez. A kitüntetés számos és diszes jeleivel tették ugy reá, mint az ünneplő közönségre nézve örvendetessé e napot, melyen mig egy részt meghatóan nyilvánult mostani és volt tanitványainak feléje irányuló szeretete, más részt maga a közönség is sietett őszinte tiszteletével adózni azon férfiunak, ki 25 év alatt mintegy 3000 növendéket oktatott tiszta erkölcsre, tudományra és hazaszeretetre, hogy lennének az általa hiven betöltött magasztos hivatás megannyi fáradhatlan részeseivé. Az ünnepélyt délelőtt 11 órakor Komjáthy Anzelm, Nógrádmegye kir. tanfelügyelője megragadó beszéddel nyitotta meg az intézet dísztermében, — utánna Dávid M. olvasta fel az ünnepelt életrajzát, mi közben utóbbinak ez alkalomra készült s hüen talált arczkép lőn leleplezve. — Majd küldöttség ment Szováthyért, ki a közönség riadó „éljen"-ei közt foglalta el a számára kijelölt helyet, hogy egyszerü bár, de mélyen érzett szavakban mondjon köszönetet azon kitüntetésért, mely személyében a tanügy munkásait érte. Az ünnepelt ez után fogadta a régibb és ujabb tanitványokból álló küldöttségeket, melyek mindenikének szónoka, megható szavak kiséretében nyujtott át neki egy-egy diszes emléktárgyat, albumot, arczkép-gyüjteményt s feliratot. Az ünnepély e részét délután 1½ órakor igen népes közebéd követte; majd este sikerült hangverseny a városi vigadóban, melynek tánczternét csak a késő éjjeli órákban hagyta el azon ohajtással, hogy „a tanitóképző intézet derék igazgatóját Szováthy Lajost, az általa 25 évig hiven szolgált hazafias ügynek további 25 évig maradhasson tetterős és munkás bajnoka. E jó kivánsághoz mi is őszinte „éljen"-nel járulunk.

Kitüntetés érte csekélységünket ama diszokmányban, melyet, a Losonczon folyó évi május hó végén megtartott iparos kiállitás alkalmából, a rendezőség részünkre kiállitani s megküldeni sziveskedett. Midőn e — ránk nézve mindenesetre — becses kitüntetésről a nyilvánosság előtt megemlékezünk, nem a kiállitás körüli szerény — s másként is kedves kötelességünkben állott — szolgálattal kivánunk dicsekedni, csupán mint alkalmat használjuk arra, hogy köszönetet mondjunk azon megtisztelő figyelemért, melyben a vidéki sajtó, az iparügy előkelői által igénytelen lapunk részesittetett.

Mükedvelői előadást fog rendezni — amint értesülünk — már közelebb a helybeli mükedvelő társaság, s ezzel — valószinüleg — egész sorozata fog megkezdődni amaz élvezetes — és oly régóta általánosan óhajtott — társas összejöveteleknek, melyektől legtöbbet várhatunk arra nézve, hogy társadalmi életünk — leküzdve tétlen egyhanguságunkat — ismét közelebb hozza egymáshoz a közjóért buzgólkodó rokon elemeket. Az első — idei — előadás, ha jól tudjuk, már e hó vége felé kitüzetett, — sőt meglehet az is, hogy a jó példát követni fogja dalárdánk. Lesz tombola, thea-estély, közvacsora, mind megannyi alkalom arra, hogy az unalmas téli estéknek is minél többször meglegyenek ártaltan örömei.

Nagy szerencsétlenség szinhelye volt e hó 9-ik napjának estelén a simonii malom. Kónya Dánielné, szül. Varga Mária simonii lakos, alig 22 éves földmüvelő nő ugyanis ide vitte kenderét, hogy azt megtöresse, — s mint a legtöbben, ugy ő is maga végezte a törés körül szükséges kézi munkát, gondnélkül, vigan forgolódva a ránézve most szószerint „bakók"-ká lett sulykok alá kender-földjének idei termését. Szerencsétlenségére egyedül volt. Az alázuhanó sulykok zaja, a gépet hajtó viz moraja elfojtotta segélykiáltását, midőn a különben nem gyorsan forgó korong egyik foga ruhájánál fogva felemelte. Iszonyu helyzetéből nem tudott szabadulni, s a molnárok csak velőt szaggató sikoltására rohantak elő, mikor már a szegény nő iszonyu kinok közt vergődve, eszméletlenül vérezve ott feküdt egyik sulyok alatt, mely ballábát térden lelül leszakitotta. A szerencsétlen szenvedőt bár azonnal beszállitották a helybeli kór. házba, hol késedelem nélkül, s felgyógyulásához némi reményt adott sikerrel hajtották végre sérült részén a mütétet, — életét megmenteni már még sem lehetett a nála bekövetkezett „vérbomlás" miatt, — másnapon kiszenvedett. Holttestét övéi — hatósági engedély után — haza szállitották Simoniba. — Szomoru esete valóban intő példa lehetne arra, hogy gépek körül, ha még oly megszokottak is, az óvatosságról megfeledkezni nem szabad egy pillanatra sem.

Körözés. Az 1888. évi sorozásra az alább elősorolt rimaszombati illetőségü, 1866—7—8. évben született, de ismeretlen helyen távol levő hadkötelesek lettek körözés utján beidézve. u. m.: Klinek János, Pochner József Béla, Pókos Lajos. Klekner Ferdinánd, Frno József, Mázik András, Martinkó János, Masztova István, Seling Márton, Bohó István Molnár Gyula, Jurik József, Ruman István. Guttenberg Károly, Fekete András.

A régi tiz forintosok. Az osztrák-magyar bank 1880. évi deczember 24-dikéről kelt hirdetményével a forgalomból kivont 1863. január 15-diki keltü 10 osztrák értékü forintos bankjegyek, most már csak 1887. évi deczember 31-ig fognak a bécsi és budapesti két főintézetnél kicserélés végett elfogadtatni. A mellékintézeteknél az ily bankjegyeket csak az osztrák-magyar bank főtanácsának engedélyével cserélik ki. Folyó évi deczember 31-dike után az 1863. január 15-dikéről kelt 10 osztrák értékü forintos bankjegyek az osztrák-magyar bank részéről sem be nem váltatnak, sem ki nem cseréltetnek többé.

Dohány beváltás. A folyó évben s engedély mellett termelt dohany beváltása — megyénk területére nézve — folyó évi deczember hó 5-ik napjától kezdve ugyanazon hó 17-ik napjáig fog Csetneken eszközöltetni.

Nyugta. Egy frt o. é. azaz egy osztr. ért. forintról, melyet a „Gömör-Kishont" tek. szerkesztősége utján. „F. J." részéről, a helybeli ipariskola egy szorgalmas tanulójának kitüntetésére átvettem, elismerem. Kelt Rimaszombat, 1887. november 4-én. Törköly József, ipariskolai igazgató.

Hámos Antal malomtulajdonos ur Tornallyán, hogy folyton nagyobbodó szükségletét és széles körü vevő közönségét kielégitse, malmát uj és czélszerü gépezetekkel látta el. E czélból a budapesti hirneves Gutjahr és Müller malom épitő és gépgyári magyar czéget bizta meg a szükséges malomberendezés elkészitésével. Örömmel veszünk tudomást ezen tényről, látva, hogy vidéki malmaink a haladás terére lépnek, és habár kicsinyben, megközeliteni iparkodnak a főváros világra szóló malomiparát. Hogy menynyire kivánatos lenne összes vidéki malmainknak e példát követni, azt fejtegetni fölösleges, minélfogva nem hagyhatjuk szó nélkül némely malomtulajdonos helytelen eljárását, midőn a külföld silányabb gépeit a hazai gyártmányok elé helyezi és szükségleteit Ausztriából vagy külföldről fedezi. A hazai malomgépek világhirüek, példa reá, hogy Bécs legnagyobb malmait Budapestről szerelte fel. A fentnevezett fővárosi nagy és virágzó gyártelep eléggé igazolja,

hogy malomgépipar hazánkban a legmagasabb fejlődési fokon áll, miután ama gyárkészitményeit német, olasz, spanyol, orosz, sőt amerikai malmok is rendelik, minek küldjük mi tehát pénzünket külföldre?!

A tót gyermekek. Biharmegye közönsége ép oly nemes, ember-baráti érzelmektől, mint hazafias czél által vezéreltetve, elhatározta, hogy a felvidéken szülék s vagyon nélkül maradó árvák közül annyit vesz gondjai alá fölnevelés végett, amennyinek elhelyezéséről — társadalmi uton — gondoskodhatik. Ez elhatározás amilyen nagy lelkü, ép oly gyakorlati megoldását képezi azon — a közmüvelődési egyesületek előtt lebegő — czélnak, hogy a magyar hazához és nemzethez való őszinte ragaszkodás érzete, valamint nyelvünk ismerete a nem magyar népességü vidékeken lehető alaposan és sikeresen terjesztessék. Ez intézkedésről a „Pesti Hirlap“ közelebb megemlékezve ezeket irja: „Nagyváradon és Biharmegyében annyira megkedvelték, hogy hir szerint még többet is fognak kérni. Az eddig Váradra érkezetteket már széthordták a megyében. Nem érdektelen olvasni, mint fujja ki mérgét e miatt a turócz-szt.-mártoni „Narodnie Noviny“ „A trencsényi árvák“ czimü vezérczikkében: Nem szándékozunk bús elégiát zengeni, nem panaszkodunk! 1874-iki elégiánk és panaszaink visszhangja csak gúny volt s most tényleges szarkaszmus. Ismét gyermekeket vesznek el tőlünk s magyar vidékekre fogják telepiteni, hogy paralizálják tót vérükkel terméketlenség miatt történő kihalását a magyar népnek. Nincs erőnk, hogy e gyászos experimentumnak ellenszegüljünk, nincs elég hatalmas szavunk, hogy az uj divatu rabszolgakereskedőket lehurrogjuk. Csak konstatáljuk, hogy 1887. év végén 192 tót áldozatot toborzottak össze Trencsényvármegyében s tömegesen viszik őket az alföldre, hogy kieszszák az alföldi gazdák között. Ha a dolog csak ebből állana, ha ehez még elrémitő szinezések nem is járulnának, a melyekről lejebb lesz szó, akkor is Isten és Krisztus nevében az összes emberiség részéről protestálnunk kellene az ilyen animalisztikus, nyersen materialisztikus eljárás ellen, a polgárok szabadságának való ilyen üzérkedése ellen. Protestálnunk kellene a humanizmus, a tudomány és etnikai ekonomia nevében, mely ellentmond az állati, mesterségesen keresztül vitt faji szaporodásnak. Végül ünnepélyesen s egész lélekkel kellene protestálnunk tót nemzetünk nevében, melynek kivánságát tolmácsolni mi vagyunk hivatva, az ő hü fiai! És történjék bármi, mi meggyőződésünk teljes erejéből, melyért feláldozzuk vagyonunkat és életünket, melyért kinzást és szégyenletes halált alázatosan elviselünk, az egész világ előtt kijelentjük, hogy gyermekeink ezen tömeges és rendszeres elvétele: égbekiáltó jogtalanság, igazságtalan erőszakosság, erkölcstelen és romboló experimentum, melylyel meg van támadva az 1868. évi 44. törvényczikk által biztositott exisztenciája a tót nemzetségnek. — Az árvák tulnyomólag hivatalos közegek által verbuváltattak az alföld részére. Ki ismeri a hivatalok befolyását, könnyen felfogja, hogy a szülők, gyámok s oldalrokonok kis szerepet játszottak a hivatalos auktoritások nyomásával szemben. — De megengedjük, hogy némely gyermekek jó házakba kerülnek. Mi mégis, mint nemzeti férfiak, mint a meggondolás és értelem férfiai, az emlitett tényben a tót nemzet vérbeli megsértését és megalázását látjuk. Mi nem vagyunk hontalan csőcselék vagy lélek nélküli anyag. A törökök elvették a kereszteny gyermekeket, janicsárokká nevelték őket, kik közül nem egy generálissá és államférfivá nőtte ki magát s igy elérte azon állásokat, a melyeket otthonában, a szülői házban soha el nem ért volna . . . Hát a nemzetek jóté konyságnak tekintették-e azt, hogy a keresztény nemzetek gyermekei elvétettek? Erkölcsileg és etnikailag megengedett ténynek tekintették-e ezt? Nincs oly hitvány, a ki erre igent mondana! Mi nem panaszkodunk, nem buslakodunk ezen uj, Európában hallatlan nemzetelnyomás felett, de szót emelünk védelmünkre és konstatáljuk tulzás nélkül a mesterségesen előkészitett tót vérecsapolás tényét. Talán szavunk utat tör magának oly emberekhez, kiknek van még romlatlan szivük és felvilágosodott elmejük s rábirja őket, hogy ezen piszkos, emberietlen eljárás ne folytatódjék.“ — Igaza lehet a közmondásnak abban, hogy a „pók mérget sziv a harmat csepjeiből is.“ — de az már bizonyos, hogy a bihariak példája követésének eredményeitől nagyon fél — — — a „Narodnie Noviny.“

Az „anyósok könyve“ czimü gyüjteményre nyit előfizetést Sirisaka Andor; előfizetési felhivásából közöljük a következő „program“-ot: „Az „Anyósok Könyvé“-ben lesz körülbelül 200 anyós-adoma s mintegy 300 velős szellemszikra: bölcs mondások, gondolatok, hasznos tudnivalók, jó tanácsok, átkok és szitkozódások, kérdések és feleletek, tövisek, csalánok, bolond gombák, csodabogarak, röppentyük, kartácsok, bombák, torpedók, frissitők, kedélyeskedések, nyájaskodások, csipkedések, tromfok, forgácsok, szilánkok, eszmetöredékek, apróságok, vegyesek, egyvelegek, különfélék — egész halmaza lesz e müben szép rendben összefoglalva és rendetlenül szétdobálva: az elsőtől az utolsóig mind-mind az — anyósokról. Szóval e könyv tartalma teljesen hü tükre lesz az anyósoknak, s azt nagy élvezettel olvashatja mindenki, a házasulandó és nős ember egyaránt.“ — Előfizetési ára egy forint, mely összeg — vidékről legczélszerübben postautalványon — minél előbb, de legkésőbb november 30 ig szerző-kiadó czimére (Pécs, V. ker. Agoston-tér) küldendő be, ki a müvet bérmentve juttatja előfizetői kezéhez.

Nyilvános nyugtázás.

A berzétei ev. ref. egyház javára ujolag befolyt adományok:

a) Jánosiból: Sárközy Gyula földbirtokos s egyházmegyei tanácsbiró 10 frt.

b) Nagy Pál m. kir. p. ü. titkár és hivatali főnök ivén: Nagy Pal 1 frt, Kaszás Kálmán 1 frt, dr. Babó Emil 1 frt. Nagy Ferencz 1 frt, Véber József 50 kr. Szobonya Bertalan 1 frt, Rohács János 50 kr., összesen 6 frt.

c) Kövecsesi egyház ivén: Dancs László földbirtokos 1 frt, Lukács Béla földbirtokos s egyházi főgondnok 1 frt. Koncz Károly lelkész 50 kr., egyesektől 50 kr., összesen 3 frt.

d) Lengyel Ábrahám körjegyző ivén: Lengyel Ábrahám 40 kr., Bátka község pénztára 30 kr., Ujfalu község pénztára 1 frt, Radnót község pénztára 50 kr., Zsip község pénztára 30 kr., Dúlháza község pénztára 30 kr., Rakotyás község pénztára 30 kr. Uzapanyit község pénztára 40 kr., Tamási község pénztára 30 kr., összesen 3 frt 80 kr.

e) Bátkából: Dusza Lajos lelkész szives adománya 1 forint.

f) Rudnáról: Kerekes János gondnok összeszedett fillérei 1 frt 34 kr.

Főösszeg 855 frt 14 kr.

A mindnyájunk felett szeretettel őrködő mennyei nagy felség terjessze a nemes szivü adakozók életét az emberkor végső határáig!

Berzéte, 1887. november 10.

Batta György, berzétei ev. ref. lelkész.

Hivatalos közlemények.

Hirdetmény.

14421. sz. — A folyó évi október hó 17-én tartott megyebizottsági rendes őszi közgyülés határozata értelmében, az 1888. évre a megyei szolgaszemélyzet ruházata, irodai szerek, s a megyeháznál szükséges világitási anyagok árlejtés vagy alkuegyezmény utján lévén az eddigi gyakorlathoz képest beszerezendők, e végből eljárási határidőül a folyó évi november hó 28-ik napjának d. e. 10 órája Rimaszombatban a megye székházánál kitüzetik.

Egyszersmint vállalkozni kivánók ezen határidőre — a szükséges bánatpénzzel ellátva, ezennel meghivatnak.

A feltételek iránt a megye számvevőségénél időközben is bővebb felvilágositás nyerhető.

Rimaszombatban, 1887. november hó 1-én.

alispán h. **Ujházy**, főjegyző.

Pályázat.

3461. sz. — A nagyveszverési körjegyzői állomás leköszönés folytán üresedésbe jövén, annak választás utján leendő betöltésére ezennel pályázat nyittatik. Ezen állomás javadalmazása a következő: 1. A körjegyzői szövetkezetbe tartozó kilencz község által évenkint fizetett 1019 frt 80 kr., mely összegben azonban a lakbér is bent foglaltatik s ezen összegből tartozik a megválasztott körjegyző segédet és küldönczöt tartani. — 2. A körjegyzői szövetkezet hét községétől évenként egy-egy szekér tüzifa. — 3. Irodai általány és küldönczdij pótlék valamennyi községtől összesen 36 frt. — 4. A kerületen kivül teljesitendő hivatalos eljáráskor a körjegyző 3 frt napidij és fuvarra, valamint adóvégrehajtáskor 1 frt 50 kr. napidijra tarthat igényt. — 5. Mennyiben a körjegyzői szövetkezet községeinek lakossága legnagyobb részt tót ajku, megkivántatik a megválasztandó körjegyzőtől, hogy a tót nyelvet tökéletesen birja. A választás napjául folyó évi november hó 28-ik napjának délelőtt 10 órája a körjegyzőség székhelyére N.-Veszverés községébe tüzetik ki. A pályázati kérvények alulirott főszolgabiróhoz annál bizonyosabban beadandók folyó évi november 26-ig, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak. A megválasztott körjegyző tartozik állomását 1888. évi január hó 1-én elfoglalni.

Rozsnyó, 1887. október hó 30-án.

Kubinyi, s. k. főszolgabiró.

Hirdetmény.

7520. sz. — A rimaszombati kir. tszéki uj épületnél a nagyméltóságu m. kir. igazságügyi ministerium 37498. szám alatti rendeletével az alább jelzett költségvetés keretén belül következő pótmunkálatok engedélyeztettek.

1. A telekkönyv, okiratgyüjtemény s irattári helyiségek kifestése	117.82 kr.
2. Az épület három oldalán belső faredőnyök készitése	525.96 kr.
3. A végtárgyalási teremben egy emelvény és két fakorlát felállitása összesen . .	162.— kr.
4. A földszinti és emeleti irattári helyiségek összeköttetésére szolgáló csigalépcsőhöz a helyiségek könnyebb fütheteése végett egy ajtó elkészitése	45. — kr.
5. Egy zászlórudnak beszerzését két zászlóval	25.— kr.
6. A telekkönyv s okirat-gyüjteménytár, továbbá a per és irattári helyiségek ablakaira vastáblák alkalmazása	429.— kr.
7. Ugyanezen helyiségekben, a vaskályhák elé kályhaernyők felállitása	56.25 kr.
8. A nagy és kis tanácstermekben, valamint a bejárat, mennyezetén a függő lámpák megerősitésére szolgáló 6 darab vashorog beszerzése	5.40 kr.
vagyis mindössze	1366.43 kr.

Ezen munkálatok foganatositásának biztositása czéljából a rimaszombati kir. ügyészség hivatalos helyiségében folyó évi november hó 24-ik napján délelőtti 10 órakor nyilvános árlejtés tartatik, — s a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, miszerint ezen munkálatok nemcsak együttesen, de elkülönitve is kiadatnak, — s bánatpénzt a költségvetésbeni összeg 10% teendő le.

A feltételek s a költség előirányzat a kir. ügyészség irodájában előzőleg megtekinthetők.

Rimaszombat, 1887. évi november hó 8-án.

Kubinyi Aladár, királyi ügyész.

A miskolczi kereskedelmi- és iparkamarától.

Értesités.

402. sz. — A magyar északkeleti vasut részéről szükséglett különféle, 1888-ik évre beszerezendő anyag és leltári czikkek jegyzéke hivatalos helyiségünkben megtekinthető.

Miskolczon, 1887. október hó 28-án.

Kulcsár Károly, h. elnök. **Dr. Kovács Gyula**, titkár.

A miskolczi kereskedelmi- és iparkamara.

403/887. sz. **Értesités.**

Az első magyar gácsországi vasut jövő évi anyag és leltári tárgyak szükségletét nyilvános árlejtés utján kivánja beszerezni.

A beszerzendő áruk: erdei termények, kőnemü anyagok, szén, ruházati czikkek, faipari czikkek, üveg áruk, szövött áruk, kárpitos munkák, szalma és nádvessző munkák, festő-olaj, bőr, papir, kefekötő czikkek, vasáruk és réznemüek.

Ajánlatok a Bécsben székelő központi igazgatósághoz intézendők. A részletes kimutatás hivatalos helyiségünkben megtekinthető.

Miskolczon, 1887. október 28-án.

Kulcsár Károly, h. elnök. **Dr. Kovács Gyula**, titkár.

Szerkesztői üzenetek.

F. J urnak helyben. Szivesen adunk önnek igazat abban, hogy az iparos első rendü tekintélyé is válhatik a társadalmi élet minden olyan terén, melytől nem zárhatják el őt a születés — ma még bizony elég sok tekintetben fentartott — elójogai; — de másrészt az is igaz, hogy irodalmi jelessé csak az válik, aki — származott bár kunyhóból, avagy palotából — tehetségét szorgalom utján tette ragyogóvá. „Verseczské“-jének — de csak e helyen — tért szoritottunk, **hüen** közölve a kézirat után, hogy alkalma legyen hallani, mit mond reá a közönség? A közlés díját — a fentebbi nyugta szerint — felajánlottuk jutalmul egy szorgalmas, jó erkölcsü iparos tanonez számára. Ime a vers:

üdvözlet Nagyságos H. Z. urnak

a mult évek emlékivel
Fogok veled kezet
Fogad mint ösmeretlentől
meg tisztelésemet
egy kor mig jól tevőm valál
elnem felejt hetem
az eljő uj év regelén
áldjon meg Istenem;
Téged kinek nagy szellemét
megyénk is tiszteli
légy boldog fogad üdvömet
erényes Hazafi, F J

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

5705. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a **magyar kir. kincstár** végrehajtatónak **Kovács Dubai András** végrehajtást szenvedő elleni 13 frt 33 kr. illeték követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Mikolcsány község határában fekvő a mikolcsányi 28. sz. telekjkönyvben A. 3—17. sorszám alatt foglalt $^3/_8$. urbéri telek külsőségből és urbéres erdő és legelő-illetményből Kovács Dubai András $^1/_3$ rész jutalékára az árverést 1050 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1887. évi deczember hó 16 ik napján** d. e. 10 órakor Mikolcsány községben, a községi biró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 105 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes, értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1887. szept. 18-án. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich Lajos, kir. törvényszéki biró.

Bérbe kiadó.

A **gesztetei** összes regalé: **korcsma** és **husmérés** folyó 1887. év deczember hó 20-án többet igérés utján, jövő **1888-ik év május 1-ső napjától,** három évre bérbe adandó. — A feltételek helyben a közbirtokosságnál megtudhatók.

Hirdetmény.

5598. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a **Tiszolczi kölcsönsegélyző szövetkezet** végrehajtatónak **id. Djaniska István (tichy)** végrehajtást szenvedő elleni 1100 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Tiszolcz község határában fekvő a tiszolczi 153. sztjkvben foglalt A. I. 1—9. sorszám a. ingatlanokból 349. 350. számu házból és urbéri erdő s legelő illetményből id. Djaniska István (tichy) illető felerészére az árverést 719 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi deczember hó 1-ső napján délelőtti 10 órakor Tiszolcz községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 71 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyiminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1887. évi szept. hó 14. napján.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Sztaniszlavszky, kir. tszéki biró.

Hirdetmény.

5820. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtatónak **Spon Johanna** végrehajtást szenvedő elleni 11 frt 57 kr., dohánytőzsdebér és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék terü-

letén lévő Putnok községben fekvő a Putnoki 208. sztjkben foglalt Spon Johanna nevén álló 263. hrszám $^{334}/_{368}$. számu házra és beltelekre, s urb. erdő s legelő illetményre az árverést 419 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi december hó 6-ik napján délelőtti 10 órakor Putnok községbe a község biró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 41 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a Törvényszéknél előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1887. évi szeptember 23. napján.
A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Hánrich Lajos, kir. tszéki biró

Vizi-malom.

A Rima folyón épült és a legjobb állapotban levő **bakos-töréki vizi-malom** a hozzátartozó emeletes lakás-, gyümölcsös-kert, rét- és szánfölddel (körülbelül hat holdnyi terjedelem) **1888. év január hó 1-től,** kedvező feltételek mellett, több évre **bérbe vehető, esetleg örök áron is eladó.**

A malom három őrlő-kőre és hat bakóval biró kendertörőre van berendezve.

A feltételek felől értekezhetni bármikor **Tamásfalán** (u. p. Rimaszombat) a tulajdonosnő **ANDRIK SÁMUELNÉVAL.** 3—*

Gyümölcsfák.

A rimaszombati városi gyümölcsfa-iskolában **őszi kiültetésre** 1000 db 3—4 éves, erős példányokban, különféle alma-, cseresznye- és megygyfa-csemeték eladók. — Ezek közül 600 dbnak az ára 100 darabonkint 40 frt, 400 darabnak az ára pedig 100 darabonként 25 frt.

Megrendeléseket elfogad **Wikoukal Henrik** városi kertész.

GÖMÖRI EDE
SÖRCSARNOKA
RIMASZOMBATBAN.

Alólirott tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke n. é. közönségének tudomására, miszerint e hó elsejétől **sörcsarnokomban** egy elsőrendü bécsujhelyi virslis kitünő készitményei is kaphatók. — Sok utánjárás mellett sikerült csak elérnem, hogy fentemlitett bécsujhelyi hentestől **náponta friss szállitmány** érkezzék a legkitünőbb **knackwurst, saffaládé, frankfurti** és **kis tormásvirslikből;** a melyekből a legjutányosabb áron szivesen szolgálok bárkinek nemcsak sörcsarnokomban. hanem nyers állapotban házhoz hordva is. 2—3

Rimaszombat, 1887. november 4.

GÖMÖRI EDE, vendéglős.

Hirdetmény.

5672. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtatónak **Farkas Sámuel** végrehajtást szenvedő elleni 22 frt 54 kr. illeték s jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Horka község határában fekvő a horkai 119. sztjkben A. I. 1—5 7—18. sorszám alatt ingatlanokból, 116. számu házból, és urb. erdő s legelő illetményből Farkas Sámuel nevén álló felerészére az árverést 693 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi deczember hó 9-ik napján délelőtt 10 órakor Horka községben a község biró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni kivánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 69 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyamal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1887. évi szeptember 17. napján.
A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Hánrich Lajos, kir. tszéki biró.

Árverési hirdetmény.

1304 sz. — Rimaszécs város alólirott elöljárósága részéről ezennel közhirré tétetik, hogy Rimaszécs város tulajdonát képező, rimaszécsi **hetivásár helypénszedési jog**. 1888. évi január 1-től számitott **három egymásután következő évre,** 1887. évi decz. hó 1-ső napján d. e. 9 órakor, Rimaszécs városházánál megtartandó nyilvános árverés utján haszonbérbe fog kiadatni.

Mely árverésre a bérleni szándékozók 10%-tóli bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg.

Az árverési feltételek Rimaszécs város házánál bármikor megtekinthetők. 2—3

Kelt Rimaszécsen, 1887. november hó 1-én.

Kellner Pál, körjegyző. **Orbán Mihály,** biró.

Üzleti értesitès.

Alólirott tisztelettel hozom tudomására a n. é. közönségnek és t. vevőimnek, miszerint

czukrászdámat

a közelgő téli idényre dusan elláttam minden ez üzlethez tartozó szolid czikkekkel. — A theázó-közönség figyelmét különösen felhivom a nálam kapható különféle kitünő faj thea és rumra, nemkülönben a naponta frissen sült mindenféle sütemények- és czukorkákra.

Torta vagy másféle rendeléseknél, mint eddig, ugy ezután is főkötelességem lesz a figyelem és pontosság mellett oda törekednem, hogy a n. é. közönség megelégedését megnyerve, azt továbbra is megtarthassam.

Abonenseket reggelire: (kávé és egy darab sütemény) havi 3 frt 60 krjával fogadok el.

Végül nem mulaszthatom el a n. é. közönségnek — az eddig irányomban tanusitott — szives pártfogásaért köszönetemet kifejezni és kérni, hogy azt a jövőre is részemre fentartani sziveskedjék.

Rimaszombat, 1887. november 1-én.

2—* Teljes tesztelettel

RAKOTTYAI DANÓ, czukrász.

Hirdetmény.

5675. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtatónak **Jánosdeák Julianna s társai** végrehajtást szenvedők elleni 4 frt 20 kr. költséghátralék s jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Lekenye község határában fekvő a lekenyei 18. sztjkben A. I. 1—32. sorszám a. foglalt $^1/_4$ urb. telekből Jánosdeák Julianna szül. Lipták Györgynét, Jánosdeák Zsuzsanna szül. Drenko Jánosnét és Jánosdeák Borbála, szül. Hunyák Józsefnét és kiskoru Jánosdeák Borbálát illető felerészére az árverés 1127 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi deczember hó 5-ik napján délelőtti 10 órakor Lekenye községben a községi biró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át vagyis 112 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1887. évi szept. hó 17. napján.
A rimaszombati kir törvényszék mit telekkönyvi hatóság.
Sztanıszlavszky, kir. tszéki biró.

Hirdetmény.

5674 sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtatónak **Kalas Bálint** végrehajtást szenvedő elleni 24 frt 32 kr. illeték és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Alsó-Vály község határában fekvő az Alsó-Vályi 25. sztjkben A. I. 1—7. sorszám a. fogjalt ingatlanokból és 31. számu házból Kalas Bálint $^3/_4$. rész jutalékára az árverést 463 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi deczember hó 2-ik napján délelőtti 10 órakor Alsó-Vály községben a községi biró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 % át vagyis 46 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. § ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1887. évi szeptember 17. napján.
A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Hánrich Lajos, kir. tszéki biró.

ENGEL ADOLF
DIVATKERESKEDÉSE
RIMASZOMBATBAN.

Bevásárlási utamból e napokban térvén vissza, bátorkodom Rimaszombat és környéke nagyérdemü közönségét arról értesiteni, hogy áruimnak legnagyobb része már is megérkezett. és üzletemben igen dús választékban találhatók a következő czikkek:

Az őszi s téli idény legujabb divatszabta ruhakelméi sima, koczkázott, sikozott és petytyesek, — peruvienek cheviottek, diagonale, lodenek, baigeok, kazán és flanellek, ezekhez szükséges diszek. — Bársonyok minden szinben, sima és koczkázott pelüchek, surah, mervellieux, atlasz és faille-selymek fekete és szines. Továbbá paszomány-diszek és készletek, gyöngyrózsák, gyöngykapesok, gyöngyözött csipkék és ilyen készletek. Ezenkivül nagy raktár az oly kedvelt Ziehy-paszomány készletekből, melyek nálam minden ruhához illő szinben kaphatók.

Gyászkelmék: Fekete terno, cachemir, alapin, csikos és koczkázott szövetek. Gyász krépe- és grenadin-fátyolok, fekete kesztyük, harisnyák, és különböző finom fekete diszek.

Mosó-barchetek, valódi szinüek a legszebb mintákkal, — kalmukok, cretonok, oxford és zephirekből nagy raktár.

Futó- és sopha-szőnyegek, utóbbiak minden nagyságban, jutte tapestrie és velvetből, butorkelmék szép választékban: jutte, burett, oriental és imperial-szövetekben, továbbá creppek és köpperek nagy keleti mintákkal, hozzá hasonló függönyök és függönykelmék. Ezenkivül fehér csipke-függönyök, ágy- és asztalteritők a legszebb mintázattal és számtalan minőségben, csikos csinvatok (gradl) különböző szin- és árban.

Óriási raktár **férfi és női ingekből,** lábravalók, hálóköntösök- (corsetts), gallérok- és kézelőkből.

Jäger tanár-féle normál alsó tricot-ruhák urak és hölgyek számara. Harisnyák, keztyük bőrből, posztóból és kötöttek. Derékfüzők és esőernyők.

Tricot- és jersei-derekak a legváltozatosabb szinekben, különféle kiállitásban.

Karmantyúk (muff) krümmer, szőrme, nyul-, majom- és seclin-bőrből különféle forma- és kiállitásuak.

Csipkék fekete, fehér, crém- és drapp-szinekben czérna-, pamut- és selyemből. Breton, triming, valancien, edelweis, spanyol, mattlassé, sujlaché keleti- és chantilly-fajtákban. Nyakbodrok (rüchek), szallagok, gombok, csattok és kapcsok.

Csipkekelmék, csipkefodrok (volant), csipkekendők és fátyolok minden szinben.

Kötő-, horgoló- és szövő-pamutok, téli harisnya-pamutok, minden szin- és minőségben zephir-pamut.

Vászonáruk: Ez azon czikk, a melyre nagy sulyt fektettem ezen bevásárlásom alkalmával, főleg azért, hogy a legdusabb

MENYASSZONYI KELENGYÉT

is meg lehessen üzletemben vásárolni, a miért is igen nagy raktáram van a következő czikkekből:

Rumburgi vászon „May és Hochfeld"-féle gyártmány, $^8/_4$ és $^{10}/_4$ széles lepedő- és paplanlepedő-vászon, hollandi, irlandi, römerstädti, sternbergi, benesi és frankstädti czérna-vásznak. Friedecki, miszteki és grulichi pamut-vásznak. $^4/_4$ $^5/_4$ $^8/_4$ és $^{10}/_4$-es chiffonok. Az oly kedvelt és jónak bizonyult cretonok, kamuka-csinvatok (damaszt-gradl), czérna és pamutból szepességi és sziléziai fehér és szines abroszok, asztalkendők és csemege-kendőcskék. Pohár, tányér és portörlő ruhák. Kamuka, sávolyos és frottier-törülközők. táleza-kendők, tablick és asztalfutók. — Kanavászok 30 és 35 rőf hosszuak a leg-zolidabb szinekben és különböző minőségben. — Paplanok selyem, satein, cachemier és cretonból Zsebkendők fehér és szines széllel, egészen szinesek vászon és battisztból. Pique és zsinóros barchet, továbbá fehér atlasz-barchet kiváló jó minőségben. Derékaljak és matráczkelmék.

Óriási nagy raktár férfi és fiu öltönykelmékben, és miután egy kiváló ügyes szabóval állok összeköttetésben, azon helyzetben vagyok, hogy kivánatra egy egész öltönyt vagy téli kabátot 24 óra alatt elkészittethetek.

Készülnek nálam a legujabb szabásu reggeli és utczai öltönyök, szalon-öltönyök, frakkok, Menchikoff-, Havelok- és Hamiltonfelső-kabátok (Überzieher) és téli kabátok urak és fiuk számára. — Miután a legfinomabb hozzávalókkal rendelkezem, a jó szabásra és elegans kiállitásra pedig nagy figyelmet forditok. Üzletem ezen része bátran kiállja a versenyt bármely hasonrangu fővárosi üzlettel.

Nem szándékom e helyütt fentjelzett czikkeim olcsóságát kiemelni, elég bizonyiték azon szilárd ragaszkodás, a melylyel legtiszteltebb vevőim nagy része üzletem fennállása óta irányomban tanusit, és a midőn üzletemet további szives pártfogásokba ajánlani bátor vagyok, biztositom arról, hogy azon elvemhez, a melyet üzletem megnyitásakor zászlómra tüztem, t. i. **„a lehető legszolidabb eljárás",** hüen fogok mindenkor ragaszkodni, és folyton azon leszek, hogy t. vevőim irányában az eddig tanusitott bizalomért hálás legyek, a mit jó minőségü áruk pontos, jutányos és figyelmes kiszolgálása által, mindenkor be is fogok bizonyitani.

Szives, minél tömegesebb látogatásaikat tisztelettel kérve, magamat pedig becses jóindulatukba ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Rimaszombat, 1887. október 25. 3—*

Kész szolgájuk

ENGEL ADOLF.

Nyomatja es kiadja **Rábely Miklós.** Rimaszombat, 1887. (Losonczi-utcza 24. szám.)